

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Instytut Historii Sztuki i Kultury WHiDK

Kierunek:

Historia sztuki

Poziom:

studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Dzieje kultury średniowiecznej

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot obowiązkowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok I, semestr zimowy

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 2

Forma zaliczenia:

wykład: zaliczenie z oceną

Prowadzący:

wykład: dr hab. Tomasz Graff;

Koordynator sylabusu:

dr hab. Tomasz Graff

Sylabus dostępny w ramach:

- [Dzieje kultury średniowiecznej](#) [na kierunku:] [Historia sztuki](#) (Hsz), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, I rok, semestr zimowy

◦ [prowadzący wykład:30h/zo/2ECTS]: dr hab. Tomasz Graff;

Wymagania wstępne:

Brak.

Cele:

Orientacja w bogactwie kulturowym średniowiecznej Polski (ze szczególnym uwzględnieniem Krakowa i Małopolski) i Europy, znajomość najważniejszych zjawisk kulturowych epoki.

Treści kształcenia:

T.1 - Student dowie się, w jaki sposób przenikała do Polski średniowieczna kultura, pozna jej główne fazy

i przedstawicieli. Przedstawiona zostanie rola Uniwersytetu Krakowskiego w kształtowanie polskiej kultury w średniowieczu ze szczególnym uwzględnieniem działalności czołowych luminarzy nauki i kultury.

T.2 - Poruszone zostaną najważniejsze zagadnienia dotyczące podstawowych zjawisk kulturowych epoki i związanych z nimi przemian w mentalności średniowiecznego społeczeństwa. Omówione zostaną podstawowe źródła odnoszące się do wykładanej tematyki wraz z podaniem interpretacji najważniejszej literatury przedmiotu. Poruszone zostaną zagadnienia dotyczące monastycyzmu oraz duchowości poszczególnych zakonów wraz z omówieniem wybranych sylwetek ich czołowych przedstawicieli. Na podstawowych przykładach ukazana zostanie kultura intelektualna środowisk uniwersyteckich, jak i życie kulturalne w miastach, na dworach świeckich i kościelnych, ze szczególnym uwzględnieniem papieża i cesarstwa. Przedstawione zostaną charakterystyczne postaci średniowiecznej kultury wraz z omówieniem ich poglądów. Zasygnalizowane zostaną najważniejsze problemy średniowiecznej kultury politycznej na tle ówczesnych przełomowych zjawisk i wydarzeń, jak np. spór o inwestyturę, krucjaty, ruch soborowy, herezje, inkwizycja, powstanie monarchii narodowych, początki humanizmu.

T.3 - Student zostanie zapoznany z działalnością kulturotwórczą dworu królewskiego, mecenatem królewskim i magnackim, ze szczególnym uwzględnieniem biskupów krakowskich. Wykład obejmuje podstawowe wiadomości dotyczące kultury średniowiecza polskiego i powszechnego. Student dowie się w jaki sposób narodziła się średniowieczna kultura i jakie były jej typowe cechy. Na przestrzeni wieków ukazane zostaną także jej elementy specyficzne, niestandardowe, odbiegające od głównych nurtów przemian. Omówione zostaną podstawowe źródła odnoszące się do wykładanej tematyki wraz z podaniem interpretacji najważniejszej literatury przedmiotu. Poruszone zostaną zagadnienia dotyczące monastycyzmu oraz duchowości poszczególnych zakonów wraz z omówieniem wybranych sylwetek ich czołowych przedstawicieli. Na podstawowych przykładach ukazana zostanie kultura intelektualna środowisk uniwersyteckich, jak i życie kulturalne w miastach, na dworach świeckich i kościelnych, ze szczególnym uwzględnieniem papieża i cesarstwa. Przedstawione zostaną charakterystyczne postaci średniowiecznej kultury wraz z omówieniem ich poglądów. Zasygnalizowane zostaną najważniejsze problemy średniowiecznej kultury politycznej na tle ówczesnych przełomowych zjawisk i wydarzeń, jak np. spór o inwestyturę, krucjaty, ruch soborowy, herezje, inkwizycja, powstanie monarchii narodowych, początki humanizmu. Osobne miejsce zajmie kultura polskiego średniowiecza stanowiąc połowę jednostek dydaktycznych. W tym bloku tematycznym ukazane zostaną dzieje kultury w Polsce od czasów wczesnopiastowskich do przełomu XV i XVI wieku. Szczególny nacisk zostanie położony na okres późnego średniowiecza i kulturę intelektualną monarchii pierwszych Jagiellonów.

Studenci posiadą umiejętność rozpoznawania głównych twórców epoki i ich dzieł. Studenci zapoznają się z podstawowymi pojęciami odnoszącymi się do kultury średniowiecza wraz z umieszczeniem ich w historycznym kontekście. W trakcie zajęć duży nacisk zostanie położony na znaczenie dziedzictwa kulturowego średniowiecza dla Polski i Europy.

Efekty kształcenia:

WIEDZA

W_1 Student definiuje podstawowe pojęcia związane z podstawowymi aspektami kultury średniowiecznej i ma świadomość jej znaczenia dla kultury współczesnej.

W_2 Student po zakończeniu kursu powinien charakteryzować pojęcia i zjawiska dotyczące najważniejszych nurtów kulturowych w średniowiecznej Polsce i Europie; mieć świadomość historycznej zmienności idei i znaczeń języka i posiadać umiejętność dokonywania analizy i interpretacji średniowiecznych zjawisk kultury i umieszczania ich w odpowiednim kontekście.

KOMPETENCJE

K_1 Student powinien rozumieć konieczność popularyzacji wiedzy z zakresu kultury średniowiecznej i mieć świadomość odpowiedzialności za zachowanie średniowiecznego dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M.1 Wykład

M.2 Prezentacja multimedialna z elementami analizy tekstów źródłowych.

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Zaliczenie z oceną. Test obejmujący podstawowe wiadomości dotyczące kultury średniowiecznej poruszane na wykładzie. Warunkiem otrzymania z testu pisemnego oceny dostatecznej jest uzyskanie minimum 50% punktów możliwych do zdobycia; ocena + dostateczna (3,5) powyżej 60 %, ocena dobra powyżej 75%, ocena +dobra (4,5) powyżej 85 %, ocena bardzo dobra powyżej 90%.

Lektury podstawowe:

Le Goff J., Kultura średniowiecznej Europy, Gdańsk-Warszawa 2002;

Michałowski R., Historia Powszechna. Średniowiecze, Warszawa 2009;

Wielka Historia Polski, t. 2: Wyrozumski J., Dzieje Polski Piastowskiej (VIII w.–1370), Kraków 1999;

Wielka Historia Polski, t. 3: Baczkowski K., Dzieje Polski Późnośredniowiecznej (1370–1506), Kraków 1999.

Lektury uzupełniające:

Baszkiewicz J., Młodość uniwersytetów, Warszawa 1997;

Huizinga J., Jesień średniowiecza, Warszawa 1992;

Jelicz A., Życie codzienne w średniowiecznym Krakowie, Warszawa 1966;

Kłoczowski J., Młodsza Europa. Europa Środkowo-Wschodnia w kręgu cywilizacji chrześcijańskiej średniowiecza, Warszawa 1998;

Kras P., System inkwizycyjny w średniowiecznej Europie, Lublin 2006;

Kultura Polski średniowiecznej XIV-XV w., red. B. Geremek, Warszawa 1997;

Ożóg K., Uczeń w monarchii Jadwigi Andegaweńskiej i Władysława Jagiełły (1384-1434), Kraków 2004;

Samsonowicz H., Złota jesień polskiego średniowiecza, Warszawa 1971

Strzelczyk J., Apostołowie Europy, Warszawa 1997.

Uwagi: